

Atatürk Dönemi Dış Politika — Deneme

KPSS AI Coach · 20.09.2026 · 10 soru

1. Montrö Boğazlar Sözleşmesi'nin imzalanması hangi alanla doğrudan ilgilidir?

- A) Hatay'ın statüsü
- B) Boğazların yönetimi
- C) Kapitülasyonların kaldırılması
- D) Musul sorununun çözümü
- E) Milletler Cemiyeti üyeliği

2. Hatay'ın Türkiye'ye katıldığı yıl aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 1939
- B) 1936
- C) 1933
- D) 1929
- E) 1923

3. Bir tarih araştırmacısı Hatay meselesine ilişkin derlediği belgelerden birinde şu notu düşmüştür:

"Fransız birlikleri bölgeyi terk ettiğinde Hatay Devleti başbakanı görevde bulunmaktaydı; ancak devlet başkanının koltuğu ile meclis başkanlığı makamı da Hatay'ın tarihsel sürecinde belirli kişilerin uhdesinde kalmıştır." Araştırmacının notunda geçen Fransız birliklerinin Hatay'dan çekilme tarihinde Hatay Devleti'nin başbakanı olan kişi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Abdurrahman Melek
- B) Tayfur Sökmen
- C) Abdülgani Türkmen
- D) İsmet İnönü
- E) Şükrü Saracoğlu

Bir dönemin gazete sütununda şu satırlar yer alır: "Ankara'da varılan mutabakatla sınır meselesindeki son pürüz kaldırıldı; birkaç gün sonra bölge meclisinin vereceği kararın yolu açılmış oldu."

4. Bu satırlarda sözü edilen gelişmenin işaret ettiği belge aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ankara Antlaşması
- B) Mondros Ateşkes Antlaşması
- C) Lozan Antlaşması
- D) Mudanya Ateşkes Antlaşması
- E) Balkan Antantı

5. 23 Temmuz 1939'da bölgeden ayrılan askerî kuvvetlerin bağlı olduğu devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fransa
- B) İngiltere
- C) İtalya
- D) Sovyetler Birliği
- E) Yunanistan

Fransa ile Türkiye arasında Hatay konusunda 23 Haziran 1939'da Ankara'da bir antlaşma imzalanmıştır. Hatay Devleti Millet Meclisi ise 29 Haziran 1939'da Türkiye'ye katılma kararı almıştır.

6. Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Hatay sorununda diplomatik görüşmelerin siyasî kararı hazırladığına
- B) Türkiye'nin Hatay üzerindeki hâkimiyetini 1938'de kesinleştirdiğine
- C) Fransa'nın Hatay'dan 23 Temmuz 1939'da çekildiğinin antlaşmayı hükümsüz kıldığına
- D) Hatay Devleti'nin kuruluşunun Ankara Antlaşması ile aynı gün gerçekleştiğine
- E) Hatay meselesinin yalnız askerî yolla çözüldüğüne

7. 29 Haziran 1939'da alınan kararlar Türkiye'ye katılan ve daha sonra il hâline gelen siyasal yapı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hatay Devleti
- B) Mısır Krallığı
- C) Suriye Devleti
- D) Libya Krallığı
- E) Irak Krallığı

8. 1938'de bağımsızlığını ilan eden, devlet başkanlığına Tayfur Sökmen'in seçildiği ve başbakanlığını Abdurrahman Melek'in üstlendiği bu siyasi oluşum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hatay Devleti
- B) Azerbaycan Cumhuriyeti
- C) Kıbrıs Cumhuriyeti
- D) Makedonya Krallığı
- E) Bosna-Hersek Devleti

Fransa ile Türkiye arasında Hatay konusunda Ankara'da 23 Haziran 1939'da bir antlaşma imzalanmıştır. Bunu izleyen süreçte Hatay Devleti Millet Meclisi 29 Haziran 1939'da Türkiye'ye katılma kararı almıştır.

9. Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Hatay meselesinde diplomatik sürecin, siyasal birleşme kararını hazırladığına
- B) Fransa'nın Hatay üzerindeki bütün haklarından 23 Haziran 1939'da kesin olarak vazgeçtiğine
- C) Hatay Devleti'nin 29 Haziran 1939'dan sonra bağımsız dış politika yürüttüğüne
- D) Türkiye'nin Hatay'ı askerî yolla ele geçirdiğine
- E) Ankara Antlaşması'nın Hatay Devleti Meclisinde kabul edildiğine

Şubat 1939'da başlayan görüşmelerin ardından Fransa ile Türkiye arasında Hatay konusunda Ankara'da bir antlaşma imzalanmıştır. 29 Haziran 1939'da Hatay Devleti Millet Meclisi Türkiye'ye katılma kararı almıştır.

10. Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A)** Hatay sorununun çözümünde diplomatik sürecin askerî sonuçlardan önce tamamlandığına
- B)** Hatay'ın Türkiye'ye katılma kararının Fransa ile yapılan görüşmelerden bağımsız olduğuna
- C)** Hatay Devleti'nin 1939'dan önce Türkiye'ye katıldığına
- D)** Ankara'da imzalanan antlaşmanın Türkiye'nin Hatay üzerindeki isteğini sona erdirdiğine
- E)** Hatay meselesinde Fransa'nın hiçbir rol üstlenmediğine

Cevap Anahtarı

1. B

2. A

3. A

4. A

5. A

6. A

7. A

8. A

9. A

10. A

Çözümler

- 1.** Montrö Boğazlar Sözleşmesi Boğazların statüsüyle ilgilidir.
- 2.** Hatay 1939 yılında Türkiye'ye katılmıştır.
- 3.** Fransız birlikleri Hatay'dan 23 Temmuz 1939'da çekilmiştir. Bu tarihte Hatay Devleti'nin başbakanlık makamında Abdurrahman Melek bulunmaktadır. En güçlü çeldirici B şıkkındaki Tayfur Sökmen'dir; Sökmen Hatay Devleti'nin devlet başkanıdır, başbakanı değil. Abdülgani Türkmen ise Meclis Başkanlığı görevini üstlenmiştir; dolayısıyla hem B hem C şıkları aynı devlet içindeki farklı makam sahiplerini göstermekte, bu da kategori sınırı tuzağı oluşturmaktadır. Soruyu çözmek için hem Fransız çekilme tarihini hem de o tarihteki başbakanlık makamını birlikte bilmek gerekmektedir.
- 4.** Doğru cevap Ankara Antlaşması'dır. Kaynakta, Fransa ile Türkiye arasında Hatay konusunda Ankara'da 23 Haziran 1939'da antlaşma imzalandığı belirtilir; alıntıdaki "Ankara'da varılan mutabakat" ve hemen ardından meclis kararının yolunun açılması bu belgeyi gösterir. Güçlü çeldirici Lozan Antlaşması'dır; dış politika bakımından önemlidir ancak Hatay konusunda 23 Haziran 1939 tarihli doğrudan düzenleme değildir.
- 5.** Doğru cevap Fransa'dır. Kaynakta, Fransız birliklerinin 23 Temmuz 1939'da Hatay'dan çekildiği açıkça verilir. Güçlü çeldirici İngiltere'dir; o da dönemin önemli bir dış politika aktörüdür ancak Hatay'dan çekilen birlikler İngiliz değil Fransız birlikleridir.
- 6.** Antlaşmanın 23 Haziran 1939'da imzalanması ve ardından 29 Haziran 1939'da Türkiye'ye katılma kararının gelmesi, diplomatik sürecin siyasî sonucu hazırladığını gösterir. En güçlü çeldirici olan C yanlıştır; Fransız birliklerinin 23 Temmuz 1939'da çekilmesi, antlaşmayı hükümsüz kılan bir unsur değil, sürecin devamındaki ayrı bir gelişmedir.
- 7.** 29 Haziran 1939'da Türkiye'ye katılma kararı alıp Hatay ili hâline gelen yapı Hatay Devleti'dir. En güçlü çeldirici Suriye Devleti'dir; çünkü bölgesel çağrışım yapar, ancak verilen karar Hatay Devleti'ne aittir.
- 8.** 2 Eylül 1938'de bağımsızlığını ilan eden ve Tayfur Sökmen ile Abdurrahman Melek adlarıyla özdeşleşen oluşum Hatay Devleti'dir. En güçlü çeldirici olan Kıbrıs Cumhuriyeti ise 1960'ta kurulmuştur; tarih ve bağlam bakımından bu soruyla örtüşmez.
- 9.** Verilen bilgilerde önce Ankara'da 23 Haziran 1939'da bir antlaşma yapıldığı, ardından 29 Haziran 1939'da Hatay Devleti Millet Meclisi'nin Türkiye'ye katılma kararı aldığı görülmektedir. Bu sıralama, diplomatik sürecin siyasal birleşme kararına zemin hazırladığını gösterir. En güçlü çeldirici B seçeneğidir; çünkü antlaşma imzalanması, Fransa'nın tüm haklarından kesin ve tek başına vazgeçtiği anlamına gelmez.
- 10.** Ankara'da 23 Haziran 1939'da antlaşma imzalanması ve 29 Haziran 1939'da katılma kararının alınması, sürecin önce diplomasiyle yürüdüğünü gösterir. B ve E, Fransa'nın rolünü yok sayan aşırı genellemelerdir; C ve D ise verilen tarihlerle bağdaşmaz. En güçlü çeldirici B'dir; çünkü katılma kararı doğrudan Fransa ile yürütülen sürecin ardından gelmiştir.